

Hou maatschappelijke onderneming simpel

BYLINE: ARNOUD PIJLS

SECTION: OPTIEK; Pg. 7

LENGTH: 547 words

Het succes van de rechtsvorm 'maatschappelijke onderneming' staat of valt bij eenvoud en herkenbaarheid. Het kabinet moet daarom aansluiten bij de vertrouwde rechtsvorm nv of bv en geen dubbel werk doen.

Momenteel zijn de meeste scholen, zorginstellingen en woningbouwcorporaties juridisch vormgegeven als stichting of vereniging. Voor deze instellingen voldoen de 'vrije' rechtsvormen stichting en vereniging echter niet langer. Door schaalvergroting, financiële expansie en professionalisering hebben de meeste instellingen zich namelijk ontwikkeld tot volwaardige - maatschappelijke - ondernemingen. Dat vraagt

om een aanpassing van het Burgerlijk Wetboek (BW).

Daarom komt het kabinet nog dit jaar met plannen voor een nieuwe rechtsvorm 'maatschappelijke onderneming'. Deze rechtsvorm, die speciaal bedoeld is voor instellingen die noch tot de markt noch tot de overheid behoren, waarborgt dat het publieke belang prevaleert boven het private belang en heeft daarnaast een gematigd winstdoel, aldus minister Wouter Bos van Financiën.

Nu onderschrijf ik dat het concept maatschappelijke onderneming noodzaakt tot een aanpassing van het BW. Het ontwikkelen van een volledig nieuwe rechtsvorm is echter overbodig. In plaats daarvan pleit ik voor een aanvulling van het BW in de vorm van een nieuwe variant - of beter gezegd: modaliteit - van de bestaande nv of bv.

Veel onderwerpen waarin een nieuwe regeling voor de maatschappelijke onderneming zal moeten voorzien zijn namelijk al geregeld voor de vennootschap. Zo zal een wettelijke regeling voor de maatschappelijke onderneming onder meer regels moeten bevatten voor het bestuur en het toezicht, voor de verslaggeving en voor de verantwoording aan stakeholders. Daarnaast is een adequate regeling voor de geschillenbeslechting en het enquêterecht vereist. Kortom, allemaal onderwerpen waarvoor het wiel niet opnieuw uitgevonden hoeft te worden en waarbij geprofiteerd kan worden van de solide regels van de vertrouwde rechtsvorm vennootschap.

Daarnaast past de maatschappelijke onderneming als modaliteit van de vennootschap prima bij het door de minister van Financiën beoogde - gematigde - winstdoel. In de wettelijke modaliteitsregeling kan namelijk worden vastgelegd dat de maatschappelijke onderneming primair een maatschappelijk oogmerk heeft, en dat het behalen van winst een afgeleide doelstelling is.

De rechtsvorm vennootschap verzet zich hier niet tegen. Integendeel, een regeling op de door mij voorgestane wijze biedt juist de mogelijkheid om te voorzien in een speciaal op de maatschappelijke onderneming toegespitste winstuitkering.

Zo zou men bijvoorbeeld kunnen denken aan een maximum uitkeringspercentage. Op deze manier wordt enerzijds gegarandeerd dat - overeenkomstig de wensen van de minister - voldoende winst beschikbaar blijft om te investeren. Anderzijds wordt eventuele overwinst niet onnodig gebonden aan de onderneming. Een aanzienlijke verbetering ten opzichte van de thans veelgebruikte stichtingsvorm, dunkt mij.

Met een wettelijke inbedding van de maatschappelijke onderneming zetten we dus zeker een stap voorwaarts. Een succesvolle en voortvarende introductie vraagt echter om een eenvoudige en herkenbare regeling. Houd het daarom simpel en ga uit van de nv of bv.

Arnoud Pijls is econometrist en jurist.